UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Verbo Dei Libri Tres

Helm, Heinrich

Coloniae, 1560

VD16 H 1736

Doctores non sunt spernendi, eò quòd homines fuerunt. Cap. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30114

Visual Library

Esai.5. sapientes sunt supra modum in oculis suis, & corã semet-
1.Cor.8. ipsis prudentes, sapiẽtia quæ expers est charitatis quæ in-
Hiere.10. flat, & stultos facit, & decipit suos professores.
Esai.47.

Doctores non sunt spernendi, eò quòd homines fuerunt. Cap. XII.

A NVnc cauillꝰ iste, vera est respõsione diluẽdus. Dicimus ergo: Si ideo doctores sancti cum scriptis suis sunt abijciẽdi quòd hoĩes fuerunt, consequens foret, vt prophetarum oracula & apostolorum euangelistarumq; monumẽta, vt stercus aspernẽda essent: quia homines eos fuisse, hominum dubitat nullus.

Sed neque Lutherus recipiendus est, aut quicquam habebit authoritatis aut fidei, nisi hominem eum esse negauerimus, & diabolum eum censuerimus, in humana effigie hominibus imponentem: sicut inuictissimus imperator Carolus in suo decreto, quod contra eum Vuormaciæ edidit, eum baptizat.

B Nec negamus, doctores sanctos aliquando dormitasse, scripturas exponendo. Verùm vbi cecutiuerunt, aut à veritatis scopo deflexerunt, in istis nec approbauit eos, nec tenet, nec sequitur ecclesia Dei. Sed neque hoc ipsi sancti voluerũt: Ideo scripta sua Ecclesiæ, iustorum iudicio, & eruditorũ corde in sapientia, examinationi submiserunt: Sic nec prophetas, nec apostolos, in his quæ minus rectè aut operati aut locuti sunt, imitamur, aut sequi debemus.

Impiè etiam dictum eximij prophetarum sanctos doctores detorquẽt, & falsissimè: Nã doctores sancti nõ ex semetipsis scripturas exposuerũt, sed illuminati ex spiritu sancto, vt aliunde prius est dictum: Sed ipsos Luderanos mendaces, quasi coram positos digito demonstrans, & cæteros Ecclesiæ Dei hostes subuersoresq; hæreticos, dixit: Oĩs homo apostata, desertor, fascinator populi, pseudochri-

Christus, dux cæcus, magister mendax, ex proprijs cũ diabolo patre suo loquens, à fide communi & electorum discedens, spiritibus errorum & doctrinis dęmoniorum attẽdens, in hypocrisi mendacium garriens, & populos seducẽs, mẽdax est, sicut & pater suus. Hic cũ patre suo, nõ stat in veritate, nec diligit, nec loquitur, nec facit veritatem, sed semper peccat. *1. Tim. 4.* *Ioan. 8.*

Quòd autem doctores sancti ad placitum Luderanorũ, vel Suermeriorũ, vel sacramentariorum, vel anabaptistarũ nõ exponunt scripturã, hoc omni est laude prosequẽdum. Nam & hoc in Augustino displicuit impio Pelagio, Donato, manicheis, Cresconio, & multis alijs Satanæ Apostolis: In Athanasio, Arrio: In Hieronimo, Vigilantio, Heluidio, Iouiniano: Imò hoc scribis, pharisæis, Saducæis, omnibusq; Christi æumulis & veritatis inimicis displicuit in Christo, Nempe quòd aliter quam ipsi, scripturas exposuit, contrarius operibus eorum fuit, peccata legis eis improperauit, palã eos traduxit, nugaces ab eo æstimati fuerunt. Nec vlla alia ratio fuit, cur Samaritani cum Saducæis, hagiographa scripta cum Prophetarũ oraculis calce abiecerunt, nisi quòd illis in diuersum legem Dei intellexerunt & exposuerunt. Hoc ipsum nunc Luthero, cæterisq; eius farinæ postibus displicet in doctoribus tum priscis, tũ Neotericis. Sed in quo doctores displicẽt ecclesiæ Dei inimicis, in hoc maximè placent filijs obedientiæ & lucis. Nam si eas more pestium & impostorũ exponerent, Christi serui fideles non essent: Nec Ecclesiastici doctores & ecclesiæ Dei propugnatores, sed veritatis inimici, fidei subuersores, & ecclesiæ exterminatores, vineæq; dñi demolitores essent, sicut impius Lutherus cum cauda sua. *Sap. 2.*

Verùm (sicut & prius dixi) ne falsa pro veris, impia pro catholicis incerta & dubia pro diuinis oraculis & certis recipiantur: fallaces enim sub nominibus apostolorum teste

Luca nō solùm euāgelia, sed & epistolas scripserūt, teste a
2.Thes.2. postolo Paulo, alij itē ex apostolis exibāt & turbauerūt
Act.15. piè in Chrō viuētes, bene currētiū & inspiritu dnoseruiē
Galat.2. tiū euertētes aīas, qb⁹ apostoli nō māducauerūt, quos Ioā
1.Ioan.2. nes vocat antichristos verbū Dei portātes in ore, q vindicatores euāgelij seipsos. Christiq; apostolos vocabāt, cū essent lupi rapaces, dolosæ vulpes, & viarū dni subuersores,
Matt.7. serui ventris, & gratiæ Dei in luxuriam & in libertatē car-
Iudas. nis trāslatores. Ergo omnia scripta doctorum, in lydio la-
2.Pet.2. pide examinatorio ecclesiæ sunt probanda. Hæc nanq; co
1.Tim.3. lumna est & firmamentum veritatis, mala, peruersa, impia
Esai.7. hæretica dogmata reprobans, & bona, sancta, pia, vera, ca-
Leuit.10. tholica & salutaria dogmata eligens & tenēs. Hæc pretio-
Rom.16. sum à vili separat. Hie.15. ideo os Domini est.

F Sed & ex fructib⁹ doctrinæ nō ex verbis dulcib⁹ & benedictionib⁹, qbus innocētes seducūt, & paruulos lactāt doctores cognosci debēt & iudicari de suis libris & doctrina. Neq; enim omne quod auri vel argenti speciem habet, aurū obrizum & argentum purum esse, statim censendū est. Sic medici, nō ex promissionibus quibus affluunt, sed ex egrotorū sanatione, æstimari debēt: Nec ex phaleris equ⁹, Nec ex armis aureis miles, sed ex fortitudine & viribus iudicatur. Sic nec virginem aut mulierem ex vestimētis vel manilibus, vel gemmis, vel cathenis aureis & argenteis vel teristris &c. sed ex virtutibus censere iustum est. Quia ex fructibus arbor, ex sanatione medicus, ex fortitudine equus & milites, ex pudicitia virgines & mulieres, ex valore aurū & argētū, ex pfectu dispulorū magister, ex sanctitate, iusticia & bonitatate auditorū, cēsend⁹ est pdicator.

G Hoc modo doctores, & digna Deo multorū scripta sunt examinata iā annis plus mille, & maximo ecclesiæ cōsensu recepta, tum, qp oēs idē in his q̄ fidei sunt sentiūt, & dicūt, iuxta illud apostoli: Sitis perfecti in eodē sensu & in eadē scien-

ſcientia. Idipſum oẽs dicũt, & nulla inter eos ſciſmata fuerunt. Idipſum ſapuerunt & in alterutrũ ſecundum Ieſum Chriſtũ: & vnanimes, vno ore ſemper Deũ honorificauerunt, & patrem domini noſtri Ieſu Chriſti.

Vita itẽ illorũ ſanctiſsima, angelica & euãgelica cõuerſatio cũ ſanctificatiõe in oĩb⁹ opibus bonis, p q̃ ſeipſos exẽpla & formas, quas imitarentur, alijs dederunt faciendo & docendo quæ Deo placent. Hæc opera bona, teſtimoniũ perhibent de illis, ꝙ viã Dei in veritate docuerũt. Tum ꝙ fuerint maxima ingenij acrimonia præditi, & in lege domini meditando die ac nocte, ſcripturã ſtudiõſiſsimè ſcrutati ſunt, accuratiſsimeq; expoſuerunt. Tum, ꝙ doctrinas ſuas maximis miraculis, ſignis & prodigijs apoſtolico more, in vita & poſt mortẽ cõfirmauerũt q̃ Deus fecit p illos. Vnde irrefragabiliter colligit, cõſequenſq; eſt, ꝙ q̃ doctorũ ſanctorũ ſcripta, tãtis ſequentibus ſignis cõfirmata, tã multis bonis operibus teſtificata, tãto iudicio cõſcripta, tam longo tẽpore examinata, probata, & cõcorditer recepta, diabolica malicia ſugillat, negat, aut abijcit, deum ſu p oĩa benedictũ, q̃ talia p eos opat⁹ eſt ad veritatis cõfirmationẽ, eccleſiæ ædificationẽ, et hæreticorũ cõfuſionẽ, blaſphemare cõuincit et maledicere in facie, p eò ꝙ ipſum diligere, benedicere et laudare deberet, et impudẽtia execrabili falſitatis teſtẽ Deũ eſſe affirmat. Illorũ nãq; ſcriptis, nõ ſolũ quãdo vixerũt in terris et cũ hominibus cõuerſabãtur, ſed et poſtquam in dño obdormierunt, eccleſia ab hæreticorũ impoſturis, fraudiũ tegnis, ſycophantijs, & ſutelis eſt vindicata, et de hoſtibus reportauit triumphum.

H

Pſal. 1. Ioan. 5. I Rom. 16. Act. 2. Rom. 9.

Prius ego pluuiæ guttas, arenas maris, folia arborũ, gramina terræ, ſtellas cæli, dies ſeculi enumerauero q̃, fructus bonos oẽs q̃ ex doctorũ ſcriptis in Dei eccleſia p̃dierunt et nati ſunt. Nam ſicut ipſi vaſa electionis, miſericordiæ et in honorem erant, ſanctiſicata, vtilia domino et ad

K

Ibidem. 2. Tim. 2.

omnia opera bona parata, ornata omnium lapidum pretiosorum Christiformium virtutum gloria, & seruierunt
Apoc.7. in spiritu ante thronum agni Deo die ac nocte in templo
Luc.1. eius, in sanctitate itē & iusticia omnibus diebus suis, atq;
1.Thes.2. sanctè, iustè & sine querela se omnibus exhibuerūt, adeo vt & hi qui ex aduerso erant, confunderētur, quādo bonā
1.Pet.2. eorū in Christo conuersationē calūniabātur, dū nihil mali haberēt, quod cum veritate dicere possent de eis: Sic & omnes neruos extenderunt, omnem lapidē mouerunt, vt
Col.1. omnes homines perfectos in timore & amore Dei redde-
1.Tim.3. rent, vt ad oīa bona opera essent instructi. Nec sunt fraudati desiderio suo: Nā quotquot eorū opa faciūt, eorū scri-
Ephe.5. pta piè legūt, imitatores Dei sicut filij charissimi faciūt, &
Matt.22. ambulant in vera dilectione, quæ scopus, instauratio, finis
3.Esdr.4. & impletio est diuinæ legis: Omnia vincentē veritatē dili-
Tit.2. gunt, loquūtur & faciunt, emulantur charismata meliora,
Col.1. sobriè, piè & iustè in hoc seculo viuunt: Ab omni via ma-
Phil.2. la pedes suos custodiunt, in omnibus operibus bonis fructificant & diuites fiunt, salutem suā cum metu & tremore operantur, ab omni specie mala se abstinent, nemini dant vllam offensionem, sed magis quæ ædificationis sunt
2.Cor.6. vbique sectantur, & omnibus placent in bonum: Grati-
Gal.2. am Dei in vacuum non accipiunt, non negligunt, non abijciunt: sed in gratia Dei conuersantur in hoc mundo, in
2.Cor.1. simplicitate cordis sui, & in synceritate Dei, coniunctam
Matt.10. nihilominus prudentiā serpētis seruantes, ne à Satana aut ab Apostolis suis circumueniri aut capi possīnt.

Ex doctorū sanctorum scriptis & exemplis induratorū corda sunt emollita,, & facta sicut cera liquescēs in medio vētris eorū. Excæcati per malitiam, sunt illuminati: desperati sunt cōuersi, presumptuosi humilati, alienati à via Dei,
Sap.2. relicta malitia sunt ad Deū cōuersi: vēditi sub peccatis vt facerent malū dño sunt redēpti filij diaboli, facti sunt filij

Dei

Dei tenebrosi & ipsæ tenebræ, filij lucis & diei sunt facti, Rom. 13.
& abiectis operibus & armis tenebrarũ, induerũt arma lu
cis, & sicut in die honestè ambulant, & dignos pœnitentię
fructus faciunt: Seipsos abnegant, crucem suam quotidie Luc. 14.
post Christum portant, ipsum quocunq; ierit, sequuntur:
Vim sibi faciunt, carnem suam cum vitijs & concupiscen- Galat. 5.
tijs crucifigunt: membra sua quæ sunt super terram, mor-
tificant, animas suas perfecto odio in hoc mundo odiunt,
nullam carnis curam in desiderijs faciũt, Christum indu- Rom. 13.
unt, dignè Deo & euangelio viuunt & angelos, conuersa- Ephe. 4.
tionem in cælis habent: Dominum in omi tempore bene- Psal. 33.
dicunt, semper laus Dei est in ore ipsorum: Orant sine in-
termissione, in omni loco puras in oratione ad Deum ma- 1. Tim. 2.
nus leuant, psallũt spiritu, psallunt & mente. Adorãt Deũ 1. Cor. 14.
in spiritu & veritate: Deo per omnia placere contendunt, Ioan. 4.
eunt de virtute in virtutem: adeo, vt profectus eorum ma- Psal. 83.
nifestus sit omnibus.

Ex doctoribus sanctis hauriẽ amara cordis contritio & M
humiliatio sub potẽti manu Dei, pura oris cõfessio, exui- 1. Pet. 5.
tur vetus homo (qui corrumpitur secundum desideria er- Ephe. 4.
roris) cum actibus suis, & induitur nouus, qui secundum Col. 3.
Deũ creatur in iusticia & sanctitate veritatis: & imago por
tatur Adæ cælestis. Ex eis, fides Dei seminatur in agro cor 1. Cor. 15.
dis per verbũ Dei, rigatur per gratiam, spes firmatur, cha-
ritas infunditur, accenditur, augetur, & homines facit ig-
nem ardentem, & flammas ignis illius quem dominus mi- Heb. 1.
sit in terram: Nec non, omne semen verum deiformium Luc. 12.
virtutum plantatur, pax Christi firmatur, vnitas conserua
tur, iustitia stabilitur: Et (vt apostoli verbis vtar) q̃cunq; Philip. 4.
sunt vera, pudica, honesta, ordinata, pia, sancta, vtilia, ama-
bilia, pulchra, ædificatoria, bonæ famæ, virtuosa, rigoris
& disciplinæ, per doctores sanctos sunt tradita & edocta.

Ipsi docent mundum cum cõcupiscentijs eius quæ vm- N

1.Ioan.2. bræ instar transeunt, relinquere, spernere præsentia, futu-
ra appetere, fugere prauorum consortia contagiosa, cũ san
Psal. 100. ctis sanctum esse: In concilio iustorum & congregatione
1.Cor. 1. filiorum Dei, Deum laudare in toto corde: Docent in vo-
Psal. 75. catione sua, qua vnumquẽq; Deus vocauit permanere: Vo
ta sua quæ vnusquisq; labijs suis distinxit, domino redde-
2.Pet. 2. re: Non abire retro post Satanam, nõ redire instar canis ad
Luc. 17. vomitum, nõ respicere retro cum vxore Loth. Magis aũt
laborare, sicut bonum militem Christi oportet, habendo
1. Tim. 1. fidem electorũ & conscientiam bonam: Et alta considera-
2. Tim. 2. tione secum reputare, quòd nemo militans Deo implicat
se terrenis negotijs & occupationibus, vt ei placeat, cui se
probauit, id est, deuouit, secundum gloss. interlinealem:
Ambrosius, Ecclesiasticus, idcirco Deo se probat, vt huic
deuotus officium impleat quod spopondit, in Dei rebus
Matt. 6. sollicitus, in seculari negocio alienus. Quia nemo potest
Luc. 9. duobus dominis seruire. Et qui manum suam ad aratrum
1.Tim. 5. ponit & retro aspicit, non est aptus regno Dei. Sicut & vi-
duæ illæ damnationem habent, quæ luxuriando primam
fidem irritam fecerunt, rumpendo, quod emiserant votũ,
Act. 5. continentiæ vidualis. Sic Ananias & Sapphira, non homi-
nibus, sed spiritui sancto mentiebantur, votum paupertatis frangendo. At doctores sancti vt in bonitate perseue-
remus vsq; in finem, tum operibus, tum verbis omnes ad-
2. Tim. 4. hortantur, vt coronam iustitiæ accipiamus, legitimè cer-
Iacob. 1. tantibus, fidem seruantibus, Deum diligentibus præpara-
tam, & cursum suum consummantibus.

O Quando ego ex fructibus arbor bona, iuxta ac doctor
Matt. 7. sincerus cognosci debet, quis nunc tam obstinatus, tam
frontis perfrictæ, tam subuersæ mentis est, tam aduersari-
us veritatis agnitæ, qui sanctorum doctorum lucubratio-
nes audeat negare esse verbum Dei? cum sermo eorũ vbiq;
Ephe. 4. in gratia sale cõditus sit, & auditorib⁹ lectoribusq; bene-
Col. 4. uolis

uolis ſemper gratiam & ædificationem fidei Ieſu Chriſti, præbeat. Diffuſa eſt gratia in labijs eorum & calamo, propterea benedixit eos Deus omni benedictione ſpirituali in cæleſtibus in æternum. Iſti ſunt, qui per euangeliũ nos genuerunt, vt ſimus filij altiſſimi, fratres, ſorores, matres & membra Chriſti, viua templa ſpiritus ſancti, ciues ſanctorum, & domeſtici Dei. Habent propterea immortalitatem, & omnis eccleſia iuſtorum laudes eorum enarrat, à generatione in generationem.

Pſal. 44.
1.Cor.4.
Matt.12.
Ephe.2.

Nihil curæ nobis eſſe debet, quòd hæretici doctores ſacros aſpernantur. Cap. XIII.

PRo minimo igitur nobis eſſe debet, ꝙ eccleſia malignantium, ſynagoga Satanæ, filij deſertores & degeneres, reprobi circa fidem, ſubuerſores fidei & viarũ Dei veriſſimarum, pro nihilo ſanctos doctores habent, cane & angue eas viliores cenſent, tanq̃ peripſema & quiſquilias eos deſpiciunt. Nam ſi illis placerent, ſerui fideles & boni diſpenſatores multiformis gratiæ Dei ac myſteriorũ Chriſti, non eſſent, ſed magiſtri mendaces, duces cæci, faſcinatores populi, Satanæ apoſtoli, cauponatores deprauatoresq; verbi Dei, Non poſſunt enim in reprobũ ſenſum dati, & rebelles lumini, laudare, niſi ſui ſimiles in errore & malitia. At, hoc horruerunt ſancti Dei omnes, & mori maluerunt pro veritate, quàm latum digitum diſcedere, ab omnia vincente veritate.

A
Pſal. 25.
1.Cor.4.
1.Pet.4.
2.Pet. 2.
2.Pet.3.
3.Eſd.4.

De fructibus & teſtimonijs Lutheri.

LVdero autem, nec bona opera, ſed mala & diabolica opera ſua teſtimonium perhibent. Nec fructus boni ſed mali innumeri quos protulit, ꝙ arbor mala fuerit, & cognoſcere faciũt: Nec ſignis apoſtolicis ſequẽtibus vllis, Deus doctrinam & vitam eius confirmauit, ſed diabolus

A
Ioan.5.
10.
Matt. 7.

in